

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

PARAESTHESIEËN AAN DE HANDEN

De publicatie van collega PLOEM (dit *Tijdschrift* 1946, blz. 1048) en de daarop betrekking hebbende stukken van hemzelf (blz. 1223) en van de collegae DEN HEIJER (blz. 1138) en VISSCHER (blz. 1224) kwamen mij pas heden onder oogen.

Zij het ietwat laat, toch meen ik, dat het eenig nut kan hebben naar aanleiding van deze artikelen een paar aanvullende opmerkingen te maken in verband met het ook hier ter plaatse onder de ex-geïnterneerde vrouwen van middelbaren leeftijd veelvuldig opgemerkte „syndrome du décubitus horizontal” (LERICHE). Onder andere werden dergelijke klachten herhaaldelijk geuit in evacuatie-kringen. In een enkel geval, dat ik nauwkeurig kon volgen, hingen de hevige nachtelijke pijn aanvallen op zeer duidelijke wijze samen met ligging op den rug in den slaap. De aanval ging steeds betrekkelijk spoedig over bij rechtopzitten. Overdag was het eenige waarneembare verschijnsel een niet nauwkeurig begrensde doofheid met tintelen in de vingertoppen. Na eenigen tijd verdwenen de klachten geheel, al of niet in eenig verband met een reeks leverinjecties en vitaminetoediening.

Er waren omstreeks denzelfden tijd, in het eerste halve jaar na de interneering, zooveel gevallen van dit anders zeker zeer zelden geziene ziektebeeld, dat men — hoezeer een mechanische verklaring der acute aanvallen door druk op den plexus ook voor de hand ligt — wel naar een meer algemeene dispositie er voor moet omzien. Magerheid en spierslapte der patiënten mogen bij de mechanische oorzaken hebben meegewerkt, doch het ziektebeeld ontstond juist veelvuldig in een tijdperk, waarin de algemeene toestand der patiënten zich snel herstelde onder de verbeterde voeding. Al met al kan men zich niet onttrekken aan den indruk, dat in dit tijdperk de perifere zenuwen nog verkeerden in een toestand van (zij het verbeterende) minderwaardigheid, die een bijzondere gevoeligheid voor mechanischen druk schiep.

In dit verband mogen een paar regels geciteerd worden uit een rapport betreffende geneeskundige waarnemingen in de interneeringskampen op Noord- en Midden-Sumatra. Nadat daarin gewezen is op het reeds betrekkelijk vroeg voorkomen van allerlei neuralgische en neuritische aandoeningen, heet het: „De veelvuldigheid van deze aandoeningen doet wel denken aan specifieke invloed van de kampomstandigheden. Of ze geheel aan voedseldeficiënties moeten worden toegeschreven, dan wel bij voorbeeld infectieuze neuritides waren op de basis van minderwaardigheid van het zenuwstelsel, moet in het midden blijven, daar ze in den regel genazen zonder dat de voeding verbeterde”. Hier wordt dus ook de mogelijkheid geopperd van een overmatige gevoeligheid der in hun chemisme gestoorde zenuwen voor (zij het andere) noxen.

Zeker is, dat met de steeds beter wordende voeding de paraesthesieën in de handen hier verdwenen, althans niet meer in opmerkelijke frequentie voorkwamen.

Medan, S.O.K., 23 Februari 1947

W. J. BAIS

HET BLOEDBEELD VAN HEPATITIS INFECTIOSA

Onder dezen titel werd in het nummer van 22 Februari van dit *Tijdschrift* een referaat opgenomen uit de *Am. J. Med. Science*, dat zich lezen laat als een onschuldig wetenschappelijk bericht, dat onder de andere referaten niet bijzonder opvalt. Toch vindt de aandachtige lezer hierin een zoo treffend voorbeeld van de verwilderde opvattingen, die tegenwoordig den geest van experimenteerende medische onderzoekers vertroebelen, dat ik er iets van wil zeggen.

In Amerika, zoo lezen wij, had het enkele schrijvers getroffen dat bij lijders

aan hepatitis infectiosa, behalve leucopenie ook wel atypische mononucleaire cellen in het bloed konden voorkomen. Twee Amerikaansche onderzoekers hebben dit verschijnsel nader willen onderzoeken. Zij hebben daartoe een aantal vrijwilligers ingespoten met een virus, verkregen uit de ontlasting van een soldaat, die een kenmerkende hepatitis infectiosa epidemica doorstaan had. Bij hun proefpatiënten onderzochten zij gedurende het incubatietijdperk en in het verdere beloop der ziekte dagelijks het bloedbeeld.

Als voornaamste succes van dit onderzoek vermeldt het referaat, dat ongeveer met den vijftien dag van de prae-icterische phase er atypische mononucleaire cellen met zeer dikke chromatische banden in de kern en sterk basophiel plasma in het bloed der lijders voorkwamen.

Men kan zich nu er in verheugen, dat hiermee weer een steentje is toegevoegd aan de vele, die voor den opbouw der medische wetenschap noodig zijn, en zich verder vleien met de hoop dat dit nog eens dienst zal kunnen doen als hoeksteen in den bouw van een toekomstige theorie omtrent de juiste afstamming en de ware beteekenis der vele bloedcellen en omtrent de rol, die elk hunner is toegewezen. Maar moet men zich niet eer afvragen of deze verworven kennis, nu en hier, zooals men het tegenwoordig uitdrukt, van zoodanige waarde is, dat de onderzoekers zich gerechtigd kunnen achten daarvoor een aantal gezonde medemenschen met het virus van de epidemische hepatitis infectiosa te besmetten, zelfs al verklaarden deze zich daartoe bereid. Ik meen, dat geen medicus hiertoe zal mogen besluiten, alleen al omdat hij weet, dat hij de gevolgen van zijn handeling niet in de hand heeft.

Eenigen tijd geleden hebben wij met afschuw en verontwaardiging kennis genomen van de ongelooflijke „wetenschappelijke” proeven, die Duitsche professoren en hun leerlingen genomen hadden met ongelukkige medemenschen. Wij hebben ons geschaamd voor onze collegae en voelden ons verbijsterd door den moreelen val der Duitsche professoren, die vroeger algemeen in aanzien stonden. Het ligt ver van mij de Amerikaansche onderzoekers op één lijn te stellen met deze Duitsche onmenschen. Maar toch zie ik in de lichtvaardige wijze, waarop zij hun wetenschappelijke weetgierigheid bevredigden, een geestelijke instelling, die niet alleen onjuist maar ook onwaardig en gevaarlijk is.

Waartoe deze geest onder omstandigheden leiden kan, is ons uit de Duitsche excessen maar al te duidelijk geworden. Laten wij, medici, er dus voor waken af te wijken van den diepen eerbied voor de gezondheid en het leven van onzen naaste, zooals HIPPOCRATES ons dit reeds leerde.

Ik vrees helaas, dat het infectieuse nazi-begrip niet alleen bij de Duitschers moeilijk zal zijn uit te roeien.

Rotterdam, 7 Maart 1947

H. BURGERHOUT

BERICHTEN

BUITENLAND

DUITSCHLAND. — CASTRATIES IN HET KAMP TE AUSCHWITZ. De commissie der Académie de Médecine te Parijs, belast met het geneeskundige onderzoek van de Duitsche wreedheden tijdens den oorlog, heeft in de zitting van 19 Juni 1945 een jongen man getoond — een Franschman van Poolsche afkomst — die in het kamp te Auschwitz zonder eenige reden is gecastreerd. Uit de mededeelingen van het slachtoffer bleek, dat hij met velen dit lot had gedeeld; bij de meesten waren de testes van te voren bestraald.

ENGELAND. — EEN EPIDEMIE VAN MAZELEN. Het aantal gevallen van mazelen, dat in het begin van dit jaar wekelijks wordt aangegeven, bedraagt ongeveer 10.000. De letaliteit is laag (0.2 pCt.) maar, zooals steeds, toont de ziekte zich voor jonge kinderen zeer gevaarlijk (*Brit. med. Jl.*, No. 4492, 225, 1947).